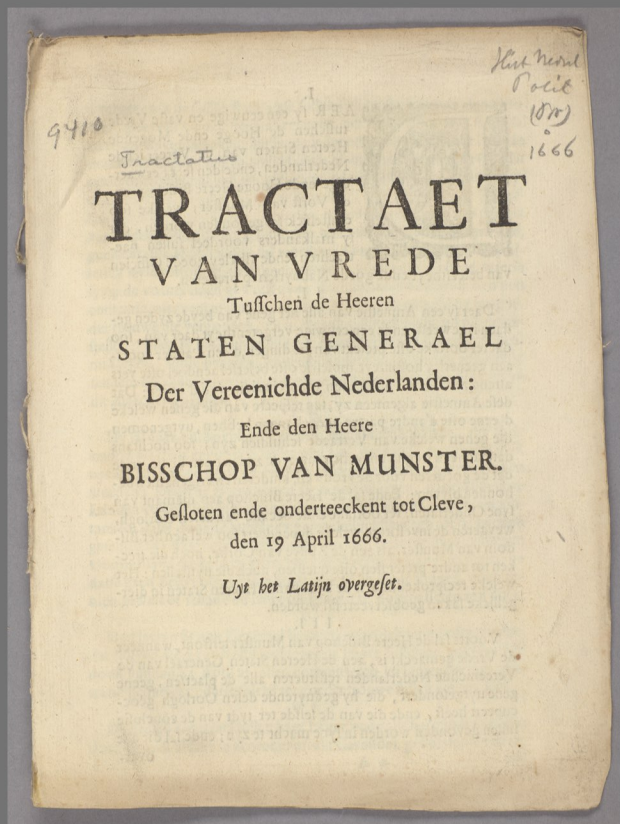

Tractaat van Vrede tusschen den Koning van Vrankryk en de ...

Tryck // / I25 B 14 c Br. 1666 Tractatus

Tillkomstår 1713 :
Digitaliserad år 2019

National Library
of Sweden

*Hut neval
Polit
(1070)
1666*

9410

Tractatus

TRACTAET VAN VREDE

Tuffchen de Heeren

STATEN GENERAEL

Der Vereenichde Nederlanden:

Ende den Heere

BISSCHOP VAN MUNSTER.

Gesloten ende onderteeckent tot Cleve,

den 19 April 1666.

Uyt het Latijn overgeset.

I.

DAER sy een eeuwige en vaste Vrede tusschen de Hooge ende Mogende Heeren Staten van de Vereenichde Nederlanden, ende den seer Eerwaerdige ende Hooge Heere Bisschop ende Vorst van Munster; welcke soo ernstelijck sal gehouden worden, dat sy malkanders voordeel sullen naetrachten, ende allerley goede Officien van beleeftheyt ende goede Nabuyschap presteren.

I I.

Daer sy een Amnestie van alle het gene van beyde zyden gedaen is geweest, ende een eeuwige vergetenheyt daer van, soo dat ter oorfsake ofte pretext van die dingen, d'een d'ander voort-aen geenerley hostiliteyt, molestie ofte beletsel aendoe; ofte yets attentere ofte doe attenteren tot prejudicie van d'ander: Dat dese Amnestie algemeen zy, ten respecte van die genen welcke d'eene ofte d'andre partye aengeliangen hebben, uytgenomen die genen welcke van Verraedt schuldich zyn; soo nochtans dat haer een wegh van recht aen beyde zyden open blyve, ende dat de goederen voor de vrouwen, kinderen en erfgenamen behouden blyven: Ende sal de Heere Bisschop aen niemant van syne Onderfaten, ter oorfsake ende occasie van desen Oorlogh, weygeren de investiture welcke dependeert soo wel aen het Bisdome van Munster, als aen de Abdye van Corbe, noch die trecken tot andre pretensien ofte questien, noch die uytstellen: Het welcke reciprokelyck aen de zyde vande Heeren Staten in diergelycke saken geobserveert sal worden.

I I I.

Voorts sal de Heere Bisschop van Munster terstont, wanneer de Vrede gemaect is, aen de Heeren Staten Generael van de Vereenichde Nederlanden restitueren alle de plaetsen, geene gene uytgesondert, die hy geduyrende desen Oorlogh geoccuppeert heeft, ende die van de selfde ter tydt van de conclusie sullen gevonden worden in syne macht te zyn; ende sal die alle
over-

overgeven in de selfde staet, alsse sullen syn op de tydt van de restitu-
tie; specialijck oock het Casteel ende het Dorp Boreulo: Ende sal
daer-en-boven beloven, dat hy geduyrende dese Negotiatie, en van
denlesten dagh van de maent Martius af neerstich versorgen sal, dat
ondertusschen in de voorsz geoccupceerde plaetsen, door syn bedryf
ofte bevel, yet wes arger gemaect worde; ofte dat van syne Onder-
saten yets meer, het sy om de huysen teransonneren, ofte op pretext
van andre lasten des Krijgs, ofte op wat naem het soude mogen zyn,
geeycht ofte afgedrongen sal worden: Maer sal ter contrarie op al-
lerley wyse versorgen, datse geconserveert worden in die staet, waerin
sy op de voorsz dagh geweest zyn: En indiender ondertusschen yets
contrarie, ofte eenige schade die plaetsen aengedaen is, sal hy ter goe-
der trouwe die vergoeden, en in die vorige staet op syne kosten her-
stellen: Ende sy tot dien eynde aen beyde zyden vry, eenige Com-
missarisen, soose begeren, met den eersten na de voorsz plaetsen te
senden, die procureren sullen, dat niemant yets tegen het inhoudt van
dit Artijckel attentere.

I V.

Hy sal daer-en-boven procureren, dat alle de Soldaten, die in de
voorsz plaetsen gevonden sullen worden, daer uyt, en generaelijk
uyt alle de Landen van de Heeren Staten Generael, gevoert sullen
worden: Doch de Heere Staten Generael beloven, datse door hare
Landen vryelijk sullen mogen passeren, indien het van noode is; noch-
tans so, datse door de kortste en gemackelijckste wegh als sal kunnen
geschieden (welcke sy sullen voorschryven, ende tot dien eynde een
Commissaris mede laten gaen) na het Munsterse Landt passeren: en
datse geen Benyt ofte geplonderde goederen mede dragen, noch ee-
nich geweld of schade de Inwoonders in dat doorpasseren aen doen.

V.

De Heeren Staten Generael beloven insgelijck ter goeder trouwe,
dat sy geen actie van hostiliteyt tegen de Heere Bisschop, ofte syn Bis-
dom, vanden 24 April af, sullen committeren; en indiender yets con-
trarie gedaen zy, datse sulcks ter goeder trouwe sullen vergoeden.

V I.

De Staten Generael sullen haer Leger, ende alle hare Soldaten, die
doen ter tydt aldaer in aentocht ofte in Garnisoen gevonden worden,

uyt de Landen van de Heere Biffchop af voeren; en fal haer op de selfde wyfe doorgang verleent wotden, fo o het van noode is: Sullen de Inwoonders in dat pafferen geen ghewelt noch fchade aendoen; noch eenich Beuyt ofte gepiondert goet, na de voorfz dagh genomen, mede dragen: En also van beyde zyden contributien aengefeyt zyn, om sekere fommen voor de verfekertheyt van de personen en van de plaetsen, alle maenden ofte weecken te betalen, volgens de maniere en regel die met de Commiffarifen van de Vlecken ofte Dorpen, ofte eenige andre, veraccordeert is, fullen die niet langer als tot den laetften dagh van dese maendt April betaelt worden. De Gevangens van desen Oorlogh, van wat conditie die fouden mogen zyn, fullen mede van beyde zyden, sonder rantfoen te betalen, vry gelaten worden, betalende alleen de fchulden, diefe wettelijck in de gevangeniffe ghemaeckt hebben: En fal voort aen niet afgedrongen worden, 't gene vande voorfz Gevangens, ofte oock gedurende desen Oorlog vande Inwoonders van d'een of d'andre zyde geextorqueert, en wel beloost is geweest; maer op den voorfz 24 dagh niet geprefteert fal zyn.

V I I.

Het is Verdragen dat de Heere Biffchop fyn Leger, terftont na het uytwiffelen vande Ratificatien van dit Tractaet, fal afdanken, behoudende alleene van fyne Soldaren foo veel als noodich is tot vasticheyt van fyne Garnifoenen, en tot verfterckinge van fyne Provincie, 'twelk gelijk de Heeren Mediateurs, en de Heere Biffchop selfs, oordeelen te konnen gefchieden met drie duysent Mannen, fo beloost hy, dat hy boven dat getal niet fal gaen, ende dat hy na desen geen nieuwe Soldaten fal doen werven, ten fy de nootsakelijckheyt ende de verfekertheyt van het Rijk ende van de Kreytfen, ofte oock de Verbonden tegen dit Tractaet niet ftrydende, dat fouden vereyffchen; en dat niet anders als volgens de Constitutien van het Rijk, het Instrument van Vrede, ende de Rechten der Vorften, door welke de Heeren Staten niet begeren dat door dit yets gederogeert fal worden.

V I I I.

De Heere Biffchop fal mede renunciieren alle ende befondere Verbonden welke ftryden tegen dese Vrede, ende fal nimmermeer fich verbinden met andere Princen ofte Groote Heeren, ende fal haer Republijck nimmermeer Oorlogh aendoen.

Gelijck

IX.

Gelijck mede tot reciproke verzekeringh van de Heere Bisschop, de Heere Staten Generael sullen verklaren, gelijk sy verklaren door dese tegenwoordighe, datse na desen sich aen geen Alliantien sullen verobligeren, welcke tegen dese Vrede stryden, ofte die het Wit ende de Effecten van die eenichsints souden moghen verhinderen: Sy belooven oock ter goeder trouwe, dat wanneer de Negotiatie van dit Tractaet geeyndicht sal zijn, sy niets Vyandtlijk op eenigerley pretext, met ghewelt ofte met wapenen, teghen de Persoon van de Heere Bisschop, ofte tegen de Landen van het Bisdrom van Munster sullen attenteren, ende dat sy nimmermeer sich sullen verbinden met andre Princen ofte Grootte Heeren tegen de selfde, ofte syn Bisdrom.

X.

De Geallieerde Vrinden van beyde Zyden sullen in dit Tractaet mede begrepen zyn, ende met namen van de zyde van de Heeren Staten Generael, de seer Doorluchtighe ende Machtighe Prins ende Heere Fredericus de Derde, Koningh van Denemarken, Norwege, van de Gothen ende Vandalen, &c. De seer Doorluchtighe ende Hooge Vorst ende Heere Georgius Wilhelmus, Hertogh van Brunswyck ende Lunenburgh. De seer Doorluchtighe ende Hooge Vorst ende Heere, de Heere Ernestus Augustus, Bisschop van Osnabrugge, Hertogh van Brunswyck ende Lunenburgh: De seer Doorluchtighe ende Hooge Heere, de Heere Christianus Albertus, erfgenaem van Norwege, Hertogh van Sleswic, Holsatien, &c. De Doorluchtighe Graef ende Heere, de Heere Antonius Guntherus, Graef van Oldenburgh, met alle hare Rycken, Hertoghdommen, Graeffschappen, Heerlijkheden, Landtschappen ende Landen, diese nu besitten, ofte na desen sullen besitten, mitsgaders met hare Inwoonders ende Onderfaten: Ende van de zyde van de Heere Bisschop van Munster, Syne Keyserlijke Majesteit, ende het Roomse Rijk, ende de Confedereerden aen den Rhijn, ofte die van haer ofte van andre Vrinden hebben begheert inghesloten te worden, ende die binnen twee ofte drie Maenden sullen verklaren te begeeren inghesloten te worden, met alle hare Rijcken, Hertoghdommen, Graeffschappen, Heerlijkheden, Landtschappyen ende Landen, die sy nu besitten, ofte na desen sullen besitten, mitsgaders met hare Inwoonders ende

Onderfaten. Inſgelijck ſullen ingeſloten worden de Generaels ende Overſten van de Militie, met namen de Doorluchtighe Graef ende Heere de Heere Georgius Fredericus, Graef van Waldeck, &c. met ſyne Graeſchappen ende Landen, ende dat met ſoodanich effect, datſe alles daerin begrepen abſolutelijck ſullen beſitten, op de ſelfde wyſe ende met ghelijck recht als de principale Partyen; nochtans ſoo, dat indien onder de voorſz: Partyen, hare Confedereerden en die hier in begrepen zyn, eenige Queſtie of Controverſie nu zy, of na deſen ſoude mogen ſpruyten, de ſelfde van beyde Zyden niet anders als door vriendelijcke wege, ofte volghens het Recht ende de Conſtitutien van het Rijk ſonder wegh van feytelijchheyt ofte van wapenen gedetermineert ſal worden.

X I.

Wataengaet de Heerlijkheyt van Borculoo, begeren de Heeren Staten Generael niet, dat ten regarde van het Recht ofte van de directe Dominie, ofte Titel, door dit Tractaet yetsal verandert worden, maer blyft dit Recht in die ſtaet waerin het geweest is voor deſen Oorlogh. Maer de voorſz Heere Biſſchop renuncieert het Recht van Superioriteyt in de voorſz Heerlijkheyt van Borculoo, met hare dependentien, met het conſent van het Capittel; nochtans ſoo, dat deſe renunciatie niet en prejudiciere het Recht des Rijcks: maer dat ſal in alles in ſyn gheheel blyven: het welcke nochtans tuſſchen de Keyſer ende de Heeren Staten niet anders als door vriendelijcke wegh ofte door eenich ander middel ſoo als van beyde Zyden goet ſal gevonden worden, gedeceideert ſal worden.

X I I.

Voorts renuncieren de Heeren Staten Generael, ende de Heere Biſſchop, oock met conſent van het voorſz Capittel van Munſter, ter goeder trouwe, allerley pretenſien, hoedanich die zyn, ofte kunnen zyn; ſoo datſe door dit teghenwoordige Tractaet voor uytgewiſt gehouden worden.

X I I I.

De Heere Biſſchop, ofte ſyne Succelleurs, ſullen na deſen noch door haer ſelven, noch door hare geincorporeerde ende Onderfaten, om wat pretext ofte om wat oorſake het ſoude mogen zyn, ſich moeyen met eenige ſaken die de Heeren Stat en Generael van de Vereenichde Neder-

Nederlanden aengaen; noch na desen eenige Arresten en Represalien tegen haer decernerer, ofte executien van gewesen saken verhinderen: Ende indien eenige controversien, buyten hope, tot eenigen tydt komen te rysen tusschen de voorsz Heeren Staten Generael ende de Heere Bischop, ofte syne Successors, sullen die door geen andere als door een vriendelijke wegh, uyt kracht van de guarantie over dit Tractaet gepresteert, bygeleyt worden: Maer de questien van particuliere personen sullen altoos gheremitteert worden aen de competente Rechter: Maer op pretext ende oorsake van dien, ofte van eenigerley andere, sal hy nimmer meer yets atteneren tegen de Heeren Staten Generael ofte hare geincorporeerde ofte Onderlaten, met Wapenen, geweld, ofte feytelijckheyt selfs. Het selfde beloven de Heeren Staten Generael van de Vereenichde Nederlanden oock voor haer, ende voor alle haer geincorporeerden; tot welcken eynde yder verdragende partye gehouden sal syn, gelijk sy by dese tegenwoordige sich verbindt ende verobligeert te maken, dat yder partye, die in Proces geraken, sonder uytstel ende eenich aensien van personen, Justitie geadministreert worde.

X I V.

Tot meerder voorforge ende versekertheyt van de voorsz dingen, beloven den Roomsē Keyser, den Alder-Christelijckste Koning, de Keurvorsten van Ments, Ceulen ende Brandenburg, den Bischop van Paderborn, de Paltsgraef van den Rhijn Nieuburgh, Augustus ende Johannes Fredericus, Hertogen van Brunswijck ende Lunenburgh, tot datter meer daer toe versocht worden, een guarantie over dit Tractaet, ende over alle ende yder van de Articulen der selfde, uyt kracht van een speciael Iustrument daer over ghemacckt: So dat indien d' eene ofte de andere partye niet voldaan sal hebben dese Vrede, ofte de Articulen daer van, ofte tot eeniger tydt tegen eenich hoofstuck gecommitteert sal hebben, sy verobligeert willen zyn, dat sy de selfde niet alleen door interventie van hare Autoriteyten ende Digniteyten, maer oock met alle arbeydt ende genoechsame middelen, dwingen sullen, tot volbrengen ende te houden de dingen die veraccordeert zyn.

Item

X V.

Item is over-een-ghekomen, ende het heeft beyde Zyden be-
 haecht, dat het tegenwoordige Tractaet, ende alle de dingen daerin
 begrepen ende besloten, van de voorz: Heeren Staten Generael der
 Vereenichde Nederlanden, ende van de voorz: Heere Bisschop ende
 Vorst, als mede van het Capittel van Munster door open Brieven
 van beyde Zyden versien met het Groot Segel, op behoorlijcke en-
 de authenteycke forme binnen vyfthien daghen naest komende, ofte
 eerder, soo het kan gheschieden, sullen werden geconfirmceert ende
 geratificeert, ende dat onderlinge Instrumenten binnen de voorz:
 tydt sullen wederzyts uytghewisselt worden, ende sal tot dien eynde
 die genen welcke die uytwisselinghe sullen doen, vry geleyde ghege-
 ven worden, welcke door dese tegenwoordighe gehouden sal wor-
 den voor verleent, ende sullen de Soldaten van den dagh van de uyt-
 wisselinghe af gelicentieert worden, ghelijck in het sevende Artijckel
 verdragen is, ende van de licentieringe sal niet opgehouden worden,
 tot datse volbracht sal zyn, welcke sonder eenich interval ende bin-
 nen vyfthien daghen te rekenen van de voorz: dagh af geeyndicht
 moet zyn: Ende sal dit Tractaet terstont na de uytwisselinghe van de
 Instrumenten op de ghewoonelijcke forme ende plaetsen gepubli-
 ceert worden.